

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos polt
soronkint 6 kr-ával
számítatnak.

Csak a magunk erejével!

Debreczen, július 16.

Jó barátainknak és ellenségeinknek egyaránt azt az őszinte jó tanácsot adjuk, soha se fájjon a fejük a szabadelvü-párt sorsa miatt. Ha nekik más bajuk nincs, mint az, hogy a szabadelvü pártot hol a meghasonlástól, hol a kiegyezéséstől, hol a néppárttól, hol az udvar kegyének elvesztésétől féltik, hát azt mondjuk nekik, hogy mind e miatt se ne szomorodjanak, se ne örüljenek. A szabadelvü-párt eddig is a maga erejéből élt meg és oldotta meg feladatait, majd csak megél ezennel is és elvégzi azokat a teendőket, melyek most várokozhatnak reá, ha a jó barátok nem aggódnak és ellenségek különböző terminusokhoz nem is fűzik az életét.

Igaz, magunk szintén hibások vagyunk e tekintetben, hogy egyszer-másszor, az ország érdekében, felhívtuk a rokon elemeket — hol a közjogi alapon, — közreműködésre, de azzal mindig félreértést és hetvenkedést idéztünk elő azok részéről, akik politikai ekszisztenciájukat és működésüket nem tárgyilagos alapon és célokra rendezték be, hanem az ország érdekét épügy alárendel-

ték szenvedélyüknek, a mint az elveket és programot személyes ellenérzések szennyezték.

Ezek a jó urak, mihelyest a szabadelvü-párt a legkisebb hajlandóságot mutatta a közlekedésre és közreműködésre, ezt mindjárt gyöngeségnek, bomlásnak vették és bizonyos grandezzával feszítették szük mellüket (a szükkeblük!) mutogatva a közönségnek a viszályautasítást, vagy ha nevétségnek nem tartanók, azt mondanók: a megvetést. Mikor aztán a szabadelvü-párt látta, hogy bizony a dolgot egymaga kell hogy elvégezze és hozzá is látott ahhoz: azonnal ellene fordultak azzal a váddal, hogy lehetlenné teszi a rokonelemek közreműködését, — mert göresösen ragaszkodik a hatalomhoz.

Ezen okulva, legjobb, ha pártunk nem néz se jobbra, se balra, ha szorgalommal és kitartással folytatja munkáját és a monarchia vagy az ország érdekeit nem dobja oda ellenzéki rokon- vagy ellenszerveknek zsákmányul. Mert még ezek is mindig megadják az árát annak, ha tekinteten kívül hagyják a fontos érdekeket és játszanak a szavakkal és szenvedélyekkel. Hol kell fényesebb bizonyíték erre, mint az a tény,

hogy a taktika, a mely az egyházpolitikát a szabadelvü-párt felbontására akarta fölhasználni, tényleg az ellenzéki pártokat bontotta meg és gyöngítette el annyira, hogy egyik-másik töredék közelebb van a feloszláshoz, mint az akció-képességhez. Ilyen volt továbbá a korteskedés a loyaltással! Mennyire hirdették, hogy a szabadelvü-párt politikája elidegenítette a trónt a nemzetől; hogy a dinasztia és a nemzet közé ékelte magát önző hatalmi vágyával és ez által a nemzeti érdekeknek ártalmára szolgált. Most pedig már nemcsak az egész közvélemény, de maguk a cselszövők is, alig győzik hirdetni a dinasztia és a nemzet között fönnálló benső kapocs ritka szilárdságát és melegségét. Ha logikusok, vagy őszinték lennének: ebből levonnák a szabadelvü-párt és a kormány számára az elismerést. Erről persze megfeledkeznek, bár — el kell ismernünk — ezen a téren is teljesen elhallgattak a tarthatatlan vádakkal.

Hányszor figyelmeztettük az illetőket arra is, hogy ne kaczérokodjanak a néppárttal; az sem alkotmányunknak, sem haladásunknak, sem magyarságunknak javára nem dolgozik; programja

T Á R C Z A.

Bogaras emberek.

Si duo facint idem, non est idem! Ha nagy ur eszik sokat, akkor azt mondják, hogy jó az étvágya; ha szegény ember, azzal vádolják, hogy a gyomrának él. A gazdag tudnivaló, a szegény kíváncsi; az előkelő érdekes, a szegény furcsa; a hatalmas passzióknak áldoz, a szegénynek káros szenvedélyei vannak s mint minden a világon a nagy közönség, a „profanum vulgus“ szempontjából kétféle megítélés alá esik, úgy van az különös szokásokkal, kedvtelésekkel is: a szegénynek „hóbortjai“ vannak, az előkelőnek „különös passziói“, ha angol: „spleen“-je, ha magyar „bogara.“

Furesa gondolat a magyar néptől, hogy bogárnak képzele azokat a különös eszméket, melyek beveszik magukat a százados családfába és mint kis fűrgé, zöldhátú gyikocska a legtisztesebb épületek hasadéka közé is behatol, úgy siklanak az őt, egész tizenegyágu korona alá, hogy ott (a nép naiv eszmejárása szerint) a fejedben motoszkáljanak. Furesa gondolat, de nem logika nélkül való! Mert ha az egyszeri kántornak fejében, a kit Tompa Mihály is megénekelt, motoszka támadhatott (a mi tudvalevőleg a plebejus birkák betegsége), akkor a felső rendeknek sem derogálhat a bogár, az a zörgős

lábú, kemény hátú vendég, mely ugys többet látogatta az ősök leveles ládait, mint az armálisaitak elhanyagoló utódok, csak hogy azok az igazi bogarak legfőleg az armálisokat ették meg, holott a fejben lakozó bogarak megették magát a dominiumot is. Mert jókora étvágyuk volt!

Emlékeznünk egy tizenegyágu koronás urra, a ki fogadott, hogy neki több birkása van, mint a másoknak birkája és a kiküldöt komissziót mindig a saját lovain és mindig szürkéken kocikáztatta végig a dominiumon. Ez a nagy ur ezreket használt a fidibusznak és szerencsésen el is jutott ezzel a csöndes pipaszóval egész a — esődig. Ezt a nagyszabású különözöt háladatós dolog volna megírni, de, sajnos, már elirták előlünk, még pedig a javát épen abban a vármegyében, és ugyanazon alispán, kinek szenvedélye volt a mások vacsoráit és uzsonnáit kifizetni, úgy, hogy utoljára már enni sem mertek vele az emberek, legfőleg, ha előre megfizették a czech-jöket.

De nem is olyan következetes szokásokról akarunk mi írni, melyek „különözökké“ teszik az embert, hanem a „bogarak“-ról, melyekre az újabb irodalmi nyelv azt a szót találta ki, hogy „szeszély“. Nincs még eldöntve, vajjon e szónak megalkotásánál Kazinczyék a „szesz“-re gondoltak-e, avagy azért esinálták, hogy a „veszélylyel“ jól lehessen rimeltetni, a mi sokszor járt a nyomában: de annyi tény,

hogy a „bogár“ olyasmi, mint az unalomban időtöltést, szórakozást kereső aszszonynak „Launé“-ja. Az a magyar poeta, kinek zsebei örökösen telve voltak apró pénzzel, mert mindig nagy bankókat váltott: különöz volt, nem pedig bogaras ember, aminőket ezúttal bemutatni a kiknek sorozatát az a báró nyitja meg, a ki éjjelkor farkasordító hidegben átkocsikázott a szomszéd falu papjához, a kit felvert, hogy vele — sakkozék, Ez a báró, kire, bár olaszos nevet elhallgatjuk, e sorok torontálmegyei olvasói tüstént rá fognak ismerni, legtisztább tipusa a bogaras embernek, a mint az a főrangú világban mutatkozik. Kastélyába zárkózva órákig eljátszott fehér angora-macskáival, „a kiket“ (a báró saját szavai) megsérteni nagyobb veszedelem volt, mint valamikor régen a Stibor vajda kutyájának lábára hágni. Mert a macskák akkor is az asztalon játszottak és étkeztek, mikor vendég volt a háznál. S a vendégnek ezt tűrni kellett, mert a háziur tányérja mellett töltött revolver feküdt, a melyet ugyancsak hamar elrántott és a merész reformátorra szegzett, a ki a négylábú és selyemszörű nagyhatalmaknak megrendszabályozását próbálta meg.

Persze aztán a bárónak esakis erőszakkal fogott, vagy nagynehezen beédesgetett vendégei voltak; olyanok, a kik a jó tányér kedvéért elnézték a háznak a furesa gazdát. Ambátor ezek közt is akadt

— fontos kérdésekben — külföldi diktandónak van alávetve; egyéb lényeges pontokban a nemzetiségi törekvéseknek áldoz és azonkívül egész működését a legvadabb fanatizmusra fekteti. Nem használta a figyelmeztetés semmit, a kaczerkodás a lapokban a mai napig tart; még eddig — a szabadelvű függetlenségek kivételével — az ellenzéki lapok örömmel közlik a néppárt minden akcióját és megrovás nélkül hagyják — vagy legföljebb, egy-egy szó fentartással vagy kifogással kísérik minden visszaélésüket, a nép jóhiszeműségének és tájékozatlanságának kizsákmányolását. Most aztán észrevették, hogy a néppárt ellenük fordult a legtöbb kerületben. Nem azért, mintha a kormány-pártban nagyobb ellenséget nem látna, hanem egyszerűen azért, mert a rokon elemeket és a könnyebben megtéveszthető közönséget az ellenzéki táborban találja fel; hiszen minden tulságba menő izgatás a párhuzamos izgatásból táplálkozik. Most azután erőt kell kifejteniök, vért kell izzadniök, hogy a saját táborukban pusztító ellenfeleiket leverjék. Nem jobb lett volna-e kezdetül fogva szembe szállani azzal és a közönséget hozzáférhetetlenné tenni reá nézve? Nem cselekedték, mert féltek, hogy ezzel a kormánypártnak tesznek szolgálatot, most persze látják, hogy maguknak ártottak.

Megmondhatják azt is figyelmeztetésül a szabadelvű-pártnak és a kormánynak egyaránt, hogy még csak a kiegyezést várják az

ellenzéki elemek, a kapcsolatos izgatással eltakarandók belbajait és megkísérlelendők az egyetértéshez és erőhöz jutást. Ezért bír a kiegyezés nemcsak érdemleges, de taktikai részszel is. Ezen a téren sem fogunk ellenfeleinktől sem politikai óvatosságot, sem pedig kitartást tanulni.

— **Kiegyezési tárgyalások és az országgyűlés.** Az e hét folyamán Bécsben újra megindítandó kiegyezési tárgyalások eredményének elhatározó befolyása lesz annak a kérdésnek eldöntésére, amely leginkább érdekli ma a nagy közönséget, hogy mikor ér véget az országgyűlés, vagyis mikor lesznek az új választások. A dolog tudniillik úgy áll, hogy abban az esetben, ha a mostani tárgyalásoknak akár csak parciális eredménye lesz is, a megfelelő törvényjavaslatok még szeptember hó folyamán a képviselőház elé kerülnek. Mint-hogy pedig kétségkívül és bármint megoldási módot esetében hosszú vita fog a javaslatokhoz fűződni, az új választásoknak ily körülmények közt szükségképen a jövő év elejére kell maradniok. Ez az elhalasztás természetesen legkevésbé sem lenne indokolt a mostani tárgyalások eredménytelensége esetében. Minden jel arra vall azonban, hogy a kiegyezési kérdések komplexussának legalább egy részére nézve létrejön ezuttal a megegyezés a két kormány között. Mindinkább valószínűvé válik ennél fogva, hogy az országgyűlés berekesztésének időpontja körülbelül össze fog esni a képviselőház mandátuma lejáratásának idejével.

A bűnvádi perrendtartás.

— Az új esküdtszékek. —

Debreczen, július 16.

Két nagyfontosságú törvényjavaslatot bocsátott közre az igazságügyi miniszter. Az egyik bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tervezete,

a melyet a törvényhozás tárgyalása előtt közdiskusszió alá kíván bocsátani a miniszter, a másik, ezzel kapcsolatban. Az esküdtszékek szervezéséről szóló törvényjavaslat.

Az új bűnvádi perrendtartás nemcsak a sajtóügyekben, de a közönséges bűnügyekben is be akarja hozni az esküdtszékek biráskodását. Lesznek tehát nálunk is hatáskörös jelenetek az esküdtszék előtt, a kik felfogják menteni a férjet, a ki házasságtörő nejét megölte, vagy az elcsábított nőt, ki csábítója ellen vitriolt, vagy más merényletet követett el.

A javaslatokat a következőkben ismertetjük:

A bűnvádi perrendtartásról szóló javaslat harminczkét szakaszból áll. Az 1—6. §-a tárgyalja, hogy az életbeléptetés napjától kezdve minden büntett, vétség és kihágás az új törvény szabályai szerint intézendő el, kivéven azon ügyeket, amelyekben a bűnvádi perrendtartás életbeléptése napján megszüntetendő, illetőleg abban hagyó, vagy vád alá helyező, vagy főtárgyalásra közvetlenül idéző, vagy tárgyalásra idéző határozat van hozva. Ha azonban valamely ügyben megsemmisítés, feloldás, vagy újabb eljárásra való utasítás utján az elsőfoku bíróság újabb eljárásra utasítatik, azt a bűnvádi perrendtartás rendelkezései szerint kell teljesíteni. Az újrafelvétel iránt már megindított eljárás, a régi szabályok szerint fizetendő be.

A büntetéseket az életbeléptés napjától az új törvény szerint kell végrehajtani. A 7—16. §-ok az ügyészségek szervezéséről s működéséről szólnak. Kiemelendő azon új körülmény, hogy a járásbírók mellett egy ügyészségi megbízott, illetve közzvaló nevezhető ki. A 17—22. §-okban ismertetve és osztályozva vannak a bűnügyek, hogy melyik bíróságok hatásköre alá tartoznak.

A javaslat az esküdtszékek biráskodása alá sorolja nemcsak az u. n. *politikai* bűncselekvényeket: a felségsértést, láza-

egyszer egy bátor ember, a ki a bárón kifogott. És ez az ember bátran ment a vacsorára, de mihelyt leült, kivette zsebéből a töltött revolvért, melyet egész nyugodtan a tányérja mellé tett. S valahányszor aztán a maeska rózsás pofácskáját, melynek szabad volt mindenhova belekóstolni, egy-egy erélyes mozdulattal elriasztotta saját tányérjától, mindig odapillantott revolverére, a mely nem volt olyan elegáns, gyöngyházás nyelű, mint a báróé, de eszébe — nagyobb kaliberű. S a báró, kinek szeme fölött minduntalan megjelentek azok a fatális ráncok, melyektől az inasok úgy féltek, összeszűgödött székében és hamarjában összeszidta valamelyik inasát. Szóval a maeska nimbusza meg volt törve!

S az az ember, a ki erre vállalkozott, (hallatlan, de való!) tanító volt. Az igaz, hogy szenvedélyes méhészt egyszer smind, ki tehát megszokta a szurós társaságot. Ezenkívül pedig inkább szembe szállott egy revolveres báróval, sem-hogy lemondott volna egy jó vacsoráról.

Jellemző a bogaras emberek lélektanára, hogy a báró ezóta elfordult a maeskáktól. Mintha valami hibát talált volna bennük az által, hogy a rendreutasítás ellen nem tudta őket megvédeni. A bálványról lement a máz és más bálványról kellett gondoskodni. Mert a ki hadilábon van Istennel, annak gyorsan kell új bálványt szereznie, hogy lelki sivárságát önmagával elfeledtesse. S a mi bogaras bárónk csodálatos módon jóformán ott vé-

gezte, hol mások kezdik: az asszony nál. Elhatározta, hogy a maeskákat megajándékozta urnóval és megházasodik. Urnót ad a kastélynak, mely addig maeskák Eldorádója volt és miként Radziwil herezeg medvéket adott jobbagyul orosz Katalinnak, úgy ő maeskák menyasszonyává tette a vállalkozó szellemű hölgyet. S ha valakiről, egy a leendő bárónéról el lehetett mondani, hogy vállalkozó szellemű. Volt mersze, de mennyi!

Csak-hogy az már úgy van elintézve a kegyes Gondviseléstől, hogy minden asszonyban meg van az önmagába vetett bizalom ahhoz a magasabb foku állatszelidítéshez, a mit a nagy Molière úgy nevezett el, hogy „férjek iskolája.” A leggyengébb asszony is bizik magában, hogy megjavítja a legveszettebb hiru férfit. Kivált ha még hozzá nem rosz szívű, csak épen bogaras. A báróról pedig esupa olyan dolgot moséltek, a mi beillik bogárnak, de nincs híjával a jóindulatnak. Szóval: a menyecske kikerült a sok eladó leány sorából a „maeskakastélyba” is.

Hét vármegyére szóló esküvőt esapott a bogaras báró. Talált, papot, a ki öjfélkor megeskette; násznépet is, a melyik télviz idején megkísértette az Istent azzal, hogy kivágott ruhában, frakkban és könnyű lakkezipőben végigdidergett egy hamaros tempóju esketést, csak-hogy elmondhassa magáról, hogy ott volt a bogaras báró esküvőjén. Hát hiszen megis lakoltak érte. Nemcsak hogy a hideg templomban kellett dideregniök, hanem a czeremónia után hirte-

len szánra kapott velük a „fiatal” házas és a paraszt-bandérium fáklyakiséréte mellett átvágtatott egy másik kastélyba, ahol már várták a násznépet. Utközben a föld népe keresztet vetett ennek a Lajos bajor király kocsikázásaira emlékeztető cavalcade-nak láttára, még a bokrok közt didergő állatok is félve vonultak félre, mikor a félig megfagyott násznép csengős szánkái mérges csilingeléssel repültek el mellettük. Az urak és hölgyek maguk sem tudták, mi lesz velük, pedig a legkellemetlenebb meglepetés még csak ezután várt rájuk megérkezésük után vacsorára — fagyaltot kaptak. Ambátor azt már minden tulás nélkül lehetett volna reggelinek is nevezni.

Talán felesleges is mondanom, hogy ez a fagyos időben szövődött frigy tavaszra igen szépen elolvadt. A báróné elköltözött a maeskaparadiesomból, a báró viszont azzal mulatta magát, hogy következetesen adós maradt mindenféle adóval, a végrehajtókat pedig azzal riasztotta el, hogy dinamitpatronokat rakatott a kastély körül, melyeket a kastélyból egyetlen ujjnyomással el lehetett sütni. Valóságos szárazföldi torpedók voltak ezek, melyeken nem tett tul még Zubovics Fedor sem.

Ma már eltűntek, kiszedte őket a legeslegnagyobb pototás: a halál. Ugyanaz, a ki szép esöndesen föld alá tette a báró ur fejével együtt a bogarakat is. Hogy azonban azért a bogaraknak magvuk nem szakadt, bizonyítja annak a felvidéki földesurnak az esete, a ki feltette magában, hogy

dást és hűtlenséget, hanem az *emberi élet ellen* intézett támadásokat: gyilkosságot, emberölést, halált okozó súlyos testisértést, kitélt, elhagyást, kutak és élelmiszerek mérgezését, továbbá a *vagyon* elleni bűntettek közül: a rablást, gyujtogatást, vízáradás okozását és a vaspályák bűnös megrongálását. Esküdtszékek elé tartoznak még: pénzhamisítás, hamis tanuzás, hamis vád, személyes szabadság elleni bűntettek, gyermekrablás és megvesztegetés.

Esküdtszék minden törvényszék területén állíttatik fel.

A politikai bűncselekvények ki vannak véve a törvényszéki esküdtszékek hatásköre alól és kir. ítélőtáblák székhelyén működő esküdtszékekhez lesznek utalva. Így a felségsértés, lázadás, hűtlenség, pénzhamisítás és a nyomtatványok útján elkövetett sajtóvétség. A debreczeni esküdtszéknek tehát jóval több dolga lesz, mint például nyiregyházi kollégáinak.

A *törvényszék hatásköréhez* tartoznak: 1. Azok a bűntettek, amelyek az esküdtszékhez utasítva nincsenek. 2. A nyomtatvány útján magánügyen ellen elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége. 3. Az esküdtszéknek bűnösséget megállapító ítéletével már sújtott elmeműnek újra közlése által elkövetett bűntettek és vétségek. 4. A hivatalból indítandó vétségek iránti vádak. 5. Azon vétségek, amelyek nem tartoznak a járásbíróhoz stb.

A *járásbírók hatásköréhez* tartoznak: 1. Azon vétségek, amelyekre a törvény egyedül pénzbüntetést, vagy egy évet nem haladó fogházbüntetést állapíthat meg büntetésül. 3. Orgazdaság vétsége. Egyáltalán a törvényekben körülírt vétségek és kihágások. — A közigazgatási hatóságok hatásköréhez tartoznak a törvény által minősített oly kihágások, amelyek nem tartoznak a járásbírók hatásköréhez.

A 27. §-tól bezárólag a 32. §-ig a javaslat tárgyalja a védőkre vonatkozó intézkedéseket és felsorolja a hatályukat vesztő törvények.

Lényeges dolog, hogy hogyan állíttatnak össze az esküdtszékek.

Az esküdtszék áll elnök, két bíró és tizenkét esküdtszék. Az elnök rendsze-

rint a törvényszék elnöke, akit ezen tisztségre a Tábla elnöke jelöl ki. Esküdtszék csak nagykoru, magyar honos férfi, lehet, aki képviselőválasztói szavazóképességgel bír, illetve aki évenként legalább 10 forint adót köteles fizetni, vagy aki tudományos vagy irodalmi társaságnak tagja, művész, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, gazdász, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, hírlapíró, a középiskolai érettségi vizsgálatot letett köz- és magánintézet, egyesület vagy szövetkezet hivatalnok, bankháznak, gyárnak vagy kereskedésnek vagy tulajdonosa, vagy hivatalnok. Nem vehetők fel a jegyzékbe testi vagy szellemi fogyatkozással, az elítélve volt egyének stb. Nem lehet esküdtszék a királyi ügyész, a bíró, a rendőr, a katona.

A közigazgatási hatóság kebeléből kiküldött bizottság minden év szeptember havában elkészíti az esküdtszék lajstromát. Az alaplaajstrom egybeállítására, két példányban való kiállítására és a bizottság tagjainak aláírása után, a községi bíró, illetve a kerületi elöljáró október hó 15-iki napja előtt, közhírré teszi, hogy tíz napig a lajstrom megtekinthető esetleges felszólalások végett. A főszolgabíró, polgármester és kerületi elöljáró az alaplaajstrom egyik példányát saját levéltárában megőrzi, másik példányát pedig aláírásával és hivatalos pecsétjével ellátva, a felszólalásokkal, észrevételekkel és azok mellékleteivel együtt november 15-ik napjáig, annak a törvényszéknek elnöke elé terjeszti, amelynél az esküdtszék szervezve van.

A törvényszéknél egy bizottság végérvényesen határoz az alaplaajstromok ellen történt felszólalások és az ezekre tett észrevételek felett. A törvényszék elnöke december elején törvényszéki tanácsot alakít, amelyben kivüle négy bíró veszt részt s a helyesbített alaplaajstromokat e tanács elé terjeszti. A tanács zárt ülésben, szavazattöbbséggel kiválasztja az esküdtszék és helyettes esküdtszék. Legalább 15 nappal az esküdtszék ülésszéne megkezdése előtt a törvényszék nyilvános ülésben, mindegyik esküdtszék ülésszakra 30 esküdtszék és 10 helyettes esküdtszék sorsol ki. A megidézett esküdtszék,

ha nem jelenik meg pontosan, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetésre büntetendő. Tíz koronától ezer koronáig büntetendő az az esküdtszék, aki idézésére meg nem jelenik, vagy az ülés alatt engedelem nélkül távozik. Az esküdtszék azonban a büntetés alól felmentendő, ha igazolja elmaradását. Ha igazolásul valótlant hoz fel, 50—1000 koronáig terjedhetőleg büntetendő. Ha az esküdtszék mulasztása miatt a tárgyalást el kell napolni, az esküdtszék az összes költségekben is marasztalendő. A pénzbüntetés elzárásra is átváltoztatható. Az elnök akként osztja be a tárgyalandó ügyeket, hogy az ülésszak tizenöt napnál tovább ne tartson.

Néhány őszinte szó a takarásához.

— Saját gazdatudósítónktól. —

Debreczen, július 16.

Egy pár nap még és egy gazdasági év ismét, és már alig elviselhető teherrel fog a földműveléssel foglalkozók meggyöngyözt vállaira neheznedni. Több éve már, mióta a minden parányában fenséges természet hűtlenné vált, az érette verejtéket hullató munkáskéz iránt.

Több éve mióta hatalmas tényezők valóban előismerésre méltóan kutatnak, kísérleteznek a végmegsemmisüléssel fenyegető gazdasági viszonyok megváltoztatásán, vagy legalább is türethetőbb tételén. De hiába. A szegény gazda helyzete nem fog javulni, mert nincsen egyetlen ága kenyérkereső forrásának, melyhez haszonnal hozzáfoghatna. Munkában edzett szorgalmas gazdáink vállalkozási szelleme meg van benuvá, megzavarta a végnélküli bukásokkal és óriási veszteségekkel járó kereskedés. A hatalmas magaslattól tarthatatlanul lefelé guruló gazdasági válság immáron óriási mérvben mutatkozik. Ez a legrövidebb idő alatt megsemmisíti a gazdalkodással foglalkozókat.

Napról-napra jelennek meg egyes lapokban, ezen sok tekintetben a 63-diki osztályos esztendőhöz hasonló gazdasági évről, tudósítások. Olvasva azon tudósításokat, legnagyobb része nem felel meg a valóságnak, nem foglalkozik lelkiismeretes és kimerítően a termények állásával, jószág tenyésztéssel, általában gazdasági dolgokkal. Ha ezek a cikkek urak csakugyan használni akarnak a gazdáknak, úgy azokat a nagy horderejű jelentéseket, nem hallomás vagy esetleg téves értesülés folytán, hanem saját szemükkel való tényleges meggyőződés után kellene, hogy átadják a sajtónak és a hírlapok olvasóinak. A valósággal ellenkezőt hiába igyekezünk terjeszteni, az ide lent kétségbe esést, oda fent pedig minden krajczárunk ellen való támadást fog eredményezni.

Bizonyára egy minden tekintetben helyes gazdasági értesítés nagyfáradtságba kerül, mert például Debreczenben és annak keleti részén többször voltak áldást adó esőzések, de Pusztá-Kösészegeben, illetve Debreczennek nyugati részén az az egész májusban, júniusban számottevő eső nem volt. A hortobágyi pusztán lévő jószág a legnagyobb inségben van, egyrészt a kopár legelő miatt az éhség, másrészt a nagymértékben elhatalmasodott száj- és körömfájás csaknem az egész állományt tönkre tette. Számítását a gazda elvesztette, mert eladni jószágából annak elárvahodottsága miatt, nem képes, dacára annak, hogy a szarvasmarha értéke ismét a legolcsó fokra szállt. — A sertések állapota mindenki előtt köztudomású. A hortobágyi belső legelőn lévő ökörorsordák évek óta nem szenvedtek annyit az éhség miatt, azoknak nagyobb részét a kuszöbön lévő hordáson és ugaroláson

nem nyugszik, míg egy olyan jószágigazgató nem lel, a ki „érdek nélkül“ szolgálja őt. késett is sokáig, de nem talált. Időközben szalmazsákjában 80 ezer forint értékű bankópénzt ettek meg az egerek, ő méltósága pedig, a ki esküdtszék felelőségét annyira félt, hogy vendéglőben lakott, kártérítési pert indított a vendéglős ellen, a kinek szalmazsákjai olyan megbízhatatlanok. A perre (melyen maig nevetnek az illető városban!) csak egy végzett ügyvéd vállalkozott, a ki majdnem szilenciumot kapott és amugy titokban vitt tizedrangu csirkepereket. A pernek egyesség lett a vége, melynek végeztével ő méltósága elküldte a honoráriumot, mely kerek 3 darab aranyból állott. A fiskális ebből egy darab aranyat visszaküldött, azt irván, hogy sokalja a tiszteletdíjat és különben is szerencsésének tartja, hogy oly kiváló embernek, mint a minő ő méltósága, szolgálatot tehetett, stb., stb.

Hej, minő riadalom támadt erre az öreg ur belsejében! Archimedes nem kiáltotta nagyobb örömmel, hogy „Heureka!“, mint a méltóságos ur, a ki nyomban jószágigazgatóvá léptette elő a fiskalist, persze pénzbeli fizetés nélkül. Arra persze: nem gondolt a bogaras milliomos, hogy a különböző adás-vevési szerződéseknél, kölcsönöknél és tőkebefektetéseknél mennyi és hány oldalról jövő súp ütötte a mindenható „bonorum direktor“ markát. A méltóságos ur pedig uszott a gyönyörűségben! Nemcsak az öreg Thökölynek volt

olyan hűséges szolgálója, a ki szélütöten, sántán és bénán csupa hazafiságból ingyen szolgálta Késmárk urát, hanem neki is. Kicsibe mult, hogy valmelyik leányát férjhez nem adta hozzá. Csakhogy abba a méltóságos asszony is beleszólt, annak pedig vagy nem voltak bogarai, vagy a saját bogarait is férje fejébe tartogatta!...

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a hölgyeknek nincsenek bogarai, csak hogy azoknak bogarai különös megfigyelést igényelnek és többnyire csak nagyító üveg alatt láthatók. Különös, hogy a női bogarak, ha leánykorban megvoltak, a főköttő alatt nem jelentkeznek és megfordítva. Mintha azok a szeszélyek az egyik házastárs lelkületéből a másikéba vándorolnának és ez által terjednének el a világon. Csakhogy, mint már említém, a női bogarak inkább tulhajtott erények. Mert mi másnak nevezhető pld. annak a szépanyámnak eljárása, ki nemesi kuriáján a falusi gyermekeken kívül a sertéseket is megmosdatta, megkeféltte, habár biztosan tudta, hogy a következő negyedórában már a pocsolyában fognak kedélyeskedni.

Bizonyára sok ilyen és más hasonló bogárkát mondanék el a hölgyek köréből, de mikor nekem az a bogaram, hogy el nem hiszem, hogy a hölgyeknek is vannak bogarai. És ugyan miért ne lehetne bogaram nekem is?

Latkóczy Mihály.

hosszabb pihenés és bőven jól takarmányozás nélkül használni lehetetlen. Terményeink, illetve még kalászaik általában véve rosszak.

A *búza* a kövérebb helyeken szemzés előtt, a kötöttebb talajokon és fehéres földeken szemzés után *megszorult*. A szár apró maradt, úgy, hogy magába bekötni sem a búzát, sem a többi kalászosokat általában véve nem lehet. A *rozsa* a fekete földeken általában véve megszorult. Az *árpa* felerészben léha és egészen sárga. A *zab* a lehető leggyengébb állapotban van. A várható eredmény Debreczen környékén, illetve annak délnyugoti, nyugoti, északnyugoti részén catasztrális holdanként 6–8 métermázsa. A *tengeri* a hosszas szárazság folytán, a mi ez évben különösen és kiváltképen a vidéket sújtotta, alig-alig fogja a házi szükségleteket fedezni. Legnagyobb része egy láb magas és már virágozik vékonyka csőhajással. A *szénatermés* nagyon kevés. A jármos ökrök részére vetett misling hasznavehetetlennek maradt. A *répa*, a hol a féreg meghagyta, türethető. A *dohány*, no ez most még ez ideig különösen rosszszul áll, a szegény feles dohányosok a kétségbeesésig küzdöttek a munkájuk ellen szegülő féreggel, de végre is a milliárd és milliárd féreg (különösen a tüesök) maradt győztes és a palántokkal beültetett földterület még mindig fekete és felerészben üres.

Ez a képe körülbelül a most befejezéshez közel álló gazdasági évnek. Ezen gazdasági év nem sikerülését mi sem igazolja jobban, mint az, hogy a takarók nagy engedményeket voltak kénytelenek kérni a birtokostól, mit néhol meg is kaptak, néhol kérésükkel elutasítottak, de egyszersmind az életet otthon is hagyták, jólhet hogy több helyen esendőr védte a gazda érdekét. A mi a *földbirtokok bérösszegét* illeti, a jelekből azt lehet következtetni, hogy a birtokosok sok évi tapasztalat után, meggyőződnek arról, hogy a gazdasági krízisnek fő-fő okozója tulajdonképpen ők magok. Hiszen kérem alásan, hogy példát mondjak, a Debreczen határhoz tartozó, de a várostól 35 kilométernyire és minden más közlekedési helytől legalább is Pusztá-Kösüszeg, mely köztudomás szerint kötött fekete talaj és $\frac{1}{4}$ részben fehérszik, még mai napig a földbirtok bérléte holdanként (16000) 20–22 forintot tett ki. — Most azonban már a felesigázott bérlétek eredménye ijesztő módon tapasztalható, amennyiben daczára annak, hogy a birtokosok nagyobb bérengedményt hajlandók adni, több nagyobb birtokra ez idő szerint még bérlő nem jelentkezett. A *munkások hiányáról* szinte lehet panaszkodni és az nálunk abban nyilatkozik, hogy éves, illetve *convenziós* eseléseknek, daczára annak, hogy a szokásos convenzióból még mindig jobban eltarthatja családját, mint a sok esavargást igénylő napszámolásból, évről-évre kevesebben állanak el, úgy, hogy átlagosan 3 éven keresztül 25–30%-al kevesedett a convenziós eselések száma, a mi nem kevésbé járul a gazda elkeseredettségéhez, egyszóval ijesztő módon terjed a szocializmus.

A takarás néhol már most készen van, de a hét utolján már a hordás és gépelés lesz a földolog. A napszám ily alacsony még nem volt soha. A férfiak 80, a nők 40 krajczárért dolgoznak a magok kenyerén.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenör saját tudósítójától. —

A főhercegnő esküvője.

Budapest, július 16. Párisból a *Gaulois* jelenti, hogy *Mária Dorottya* főhercegnő esküvője *Fülöp* orleansi herceggel Budapesten lesz ez év október havában.

A francia elnök.

Budapest, július 16. Párisból távirják, hogy *Faure* elnök ma Rheimsből visszaérkezett Párisba. A pályaudvaron óriási közönség nagy lelkesedéssel fogadta.

A beteg Jókai.

Budapest, július 16. *Jókai* Mór erős hűlés folytán megbetegedett s legalább néhány napig kénytelen lesz a szobát őrizni.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, július 16. Bécsből távirják, hogy a kiegyezési tárgyalásokat ma délelőtt megkezdik. Külügyben is folyt tanácskozás, hol a szerb sertéskérdést tárgyalták.

A bécsi magyar palota.

Budapest, július 16. A bécsi magyar palota annyira megrongálódott, hogy *Apor* államtitkár és gróf *Csáky* kénytelenek voltak belőle kiköltözni, mert a mennyezet beszakadással fenyeget. A jövő budget már gondoskodik renoválásáról.

A vasutkirály baja.

Budapest, július 16. *Vanderbill*, az amerikai vasutkirály a paralysis tünetei között beteg. Az orvosok megvizsgálták s azt hiszik, a beteg meggyógyul.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3–5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10–11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8–12 és d. u. 2–5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az írtatófeleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9–11, d. u. 3–4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10–11 óra közt.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11–12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10–12-ig. Többi napokon d. e. 9–12-ig, d. u. 3–6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3–6-ig.

— **Kézfogó József főherceg családjában.** Tegnap megjött illetékes helyről az értesítés, hogy *Mária Dorottya* főhercegnő kisérségét, József főherceget leányát eljegyezte *Fülöp* orleansi herceg. A hivatalos kézfogó tegnap volt *Alesuthon*. *Fülöp* Lajos Róbert orleansi herceg, a két évvel ezelőtt elhunyt *Lajos Fülöp* párisi gróf fia, 1869. február 6-án született *Twickenhamban*. *Mária Dorottya* főhercegnő 1867. június 14-én született *Alesuthon*. Kétségkívül egész Magyarországon a legőszintébb örömmel fogják fogadni azt a hírt, hogy a legmagyarabb főherceg családjában, — melyet még nemrég olyan súlyos csapás ért — ismét fészket ütött a boldogság. Szívünkben kívánunk mi is szerencsét és zavartalan örömet a fenséges jegyes-párnak.

— **Magas katonai vendégek.** Nemrégiben ilyen czímmel megírtuk, hogy *Schönfeld* Antal tábornok a hadsereg felügyelője, továbbá *Pokorny* Hermann altábornagy hadosztály és *Cenarclain de Grancy* Emil báró tábornok dandárparancsnok vasárnap este a gyorsvonattal városunkba érkeznek, hogy hétfőn a 39-ik gyalogezred felett szemlét tartsanak. Az ezred parancsnokságához tegnap érkezett értesítés szerint ugyanekkor *Waldstätten* János báró tábornok, hadtestparancsnok is városunkba érkezik. Valamennyi főrangú tiszt hadsegédje kíséretében jön.

— **A városháza építése,** illetőleg a városi tanács azon végzése ellen, amely az építkezést *Blau Gyula* miskolci vállalkozóra bizta, a kereskedelmi- és iparkamara elnöke: *Szabó Kálmán*, al-elnöke *Serly* Ede és több beltagja, kik többnyire városi bizottsági tagok is, tegnap felebbezést adtak be a közgyűléshez. A kifogásolt végzést sérelmesnek és lealázónak találják a helybeli építő iparra nézve s orvoslást kérnek e mellőztetés ellen. A városháza építésével a vasuti gép- és kocsijavitó műhely építését, a tanács eljárásával pedig a kereskedelemügyi miniszter azon intézkedését állítják szembe, amely áldozatok árán is debreczeni vállalkozóknak adott előnyt olcsóbb idegen vállalkozók mellett. Azon előterjesztés szerint, amelyet *Tóth* és *Berger* pályázó vállalkozók tettek, a föld- és kőműves-, asztalos-, padozati-, bádogos- és mázoló munkák azok, amelyek debreczeni iparosokra volnának bízhatók. — E közben tovább folyik az előkészület az építkezéshez. A közlevéltár és számvőség javában pakolja a régi poros iratcsomókat. *Blau Gyula* már alá is írta a szerződést, a melyet a tanács szombati ülésében fognak megerősítés végett bemutatni. Mint halljuk, az állványokhoz való faanyag ishusz vaggonnal már utban van Debreczen felé.

— **Miniszteri biztosok Debreczenben.** A debreczeni gazdasági tanintézetben most folynak az évről-évi vizsgálatok. A vizsgálaton kedden *Tóth Mihály* miniszteri tanácsos, tegnap pedig *Veres Sándor* a Kozsmonostori gazd. tanintézet igazgatója mint miniszteri biztosok voltak jelen.

— **Hivatalvizsgálat.** *Rázsó Gyula* királyi tanácsos alispán holnap reggel *Hajdu-Nánásra* utazik, hogy a városi közhivatalokat megvizsgálja. Az alispán nánási tartózkodása alatt *Csohány* László polgármester vendége lesz.

— **A nagy népiünnepély.** A f. hó 26-iki nagy népiünnepély rendező bizottsága lázas buzgósággal dolgozik az ünnepély sikere érdekében. Még e hét folyamán szétküldi a meghívókat és plakátokat a közeles városokba és községekbe, hogy a debreczeni egyetem, kath. főgymnázium, ág. ev. és izr. iskolák javára rendezendő milleniumi ünnepélyre onnan is minél tömegesebben eljőjenek. A műsorba újban a következő számokat vették fel: Az esteli hangverseny és műkedvelői előadásra *Szűts Jenő*, a D. R. U. főmunkatársa ír prólógot. — A hangverseny programját zongora- és cimbalom-számokkal gyarapították. — A már általunk tegnap jelzett „Elkényeztetett férj” című vígjátékon kívül kedves vígjátéka kerül színre, melyben *Margit* szerepét *Somló Schail* Emma fogja játszani. Előadja még *Rákosi Jenő* kitűnő monológját, az „Ejjeli kaland”-ot s énekelni fogja a „Regement-kouplét”. Érde-

kes száma lesz az esti programnak a hirlapírók által több felől kifejezett kívánatra ismét előadandó „Három testőr” vigjáték II. felvonását. Az előadandó darabok összpóráit márszombaton megkezdik *Krémer* Jenőnek, a kitűnő színésznek vezetése mellett. A délutáni ünnepélyek érdekességei is növeltettek. Az Eldorádó kapuja elé egy nagy kaput állítanak sósókfiből, pereczből, ezukrász-süteményből, narancsból, fűgéből, mézeskalácsból és egyéb gyermekeknek való édességekből. Az enni való kaput este 6 órákor szétbontják s darabjait szétosztják a gyermekek között. Egy virág-színpadot is állítanak, melyen *Németh* János tenorista és *Somló* Emma fognak énekelni. Az ünnepély színhelye körül az erdő utait zászlókkal, czimerekkel feldisztatik s a különféle mulatóhelyeken tíz zenekar játszik. A teljes műsor vasárnap külön füzetkében jelenik meg. A népünnepélyre beléptidij személyenként 20 kr., gyermekeknek 10 kr. lesz. A városi tanács ma délelőtt engedélyt adott a rendezőségnek, hogy a népünnep délutánján a Nagyerdőt elzárhassa.

— **A vármegyei képviselőválasztók névjegyzéke.** Hajdúvármegye képviselőválasztóinak a jövő évre érvényes névjegyzékét a vármegye központi választmánya nem régeből állította össze. A névjegyzéket ezután a vármegye községeiben és városokban közszemlére tették ki egészen a tegnapi napig. Most van a névjegyzékek elleni felszólamlások ideje s bezárólag e hó 25-éig tart. Azután a névjegyzékek ellen beadott felebbezéseket bírálja el az erre a célra kiküldött bizottság, a melynek *Ráczó* Gyula királyi tanácsos, alispán az elnöke.

— **A h.-bösszörményi új templom.** A 18 ezer lelket számláló h.-bösszörményi ev. ref. egyház jó példával megy elől a hasonló népességű alföldi nagy gyülekezetek előtt. Második templomot épített, a mire 80,000 frtot szavaztak meg. E tekintélyes építési költség egy részét, a célra tett régebbi eredetű alapítványokból és újabb adományokból, más részét pedig kölcsön vett pénzből fedezik. — Magára az építésre 70000 frtot szántak, 10000 frtból pedig a templomot akarják berendezni. Azonban 70000 frtból aligha lehet 2000 ülőhelylyel bíró templomot felépíteni. A bösszörményiek pedig ilyen nagyságu templomot kívánnak. A pályázatban négy terv vett részt. Egy-egy érkezett Nagyváradról, Szalontáról, Münchenből (egy ott tartózkodó h.-bösszörményi munkavezetőtől) és Budapestről *Löschinger* Béla építész-től. Az építő bizottság utóbbi pályázatának terveit fogadta el. E tervek most *Latinovics* Mihály kir. főmérnöknek vannak bírálat végett kiadva. *Löschinger* igen szerencsésen oldotta meg feladatát. Nálunk még szokatlan formát választott a templomnak. Egy félkör keretében és gót stílusban képezte ki a bösszörményiek új templomának terveit. — A szószék és urasztala a diameter szélén a középponton van elhelyezve s a szószék és urasztala körül amphiteatrumszerűleg sorakoznak az ülő padok, amelyekben a kör sugarak irányában futó utakkal csoportokra osztott 1164 személy talál helyet. A földszinti padok felett 837 ülőhelyre berendezett karzat fut körül. A szószék mögött egy rövid mellékhajó tervezetlik, karzattal az orgona számára. E mellékhajóra csillagszerűen öt félkör alakú oldalépitmény támaszkodik, amelyekre protestans templomnál ugyan alig van szükség, de ezen templom stíluszerű kiképzésénél mégis elengedhetetlenek. A hatvanhárom méter magas torony a templomnak a szószékkel szemben eső külső részén emelkedik s ettől jobbra-balra még két-két kisebb torony látható, amelyek a nyitott karzat-lépcsők díszítéséül szolgálnak. A tervező 80—81 ezer frtra

teszi e terv keresztülvitelének költségeit. De részletes költségcszámítást nem csatolt pályázatához. Ennélfogva *Latinovics* Mihály azt fogja javasolni a templomépítő bizottságnak, hogy *Löschinger* részletes költségvetés beadására hívja fel. Az építést még az idén megkezdik.

— **Tátra-füredi vendégek megyénkből.** A fürdő-szezon teljesen beállott. Akiknek módjukban, alkalmukban van, sietnek üdülni, vigadozni, a kies Fürednek pompás, egészséges kutféjéhez. A Tátrafüredről ma hozzánk beküldött legújabb kurliszták szerint Hajdumegyéből legutóbb odaértek: Alsó-Tátra-Füredre július 10-én gróf *Zichy* Géza v. b. t. t., kísérettel, *Zichy* Ilma grófnő, *Zichy* Mária grófnő, ifj. *Zichy* Géza gróf, *Blanche* Maniotte nevelőnő, *Hantos* Ferenc r. kath. lelkész; összesen 14-en, Tetétlenről. Uj-Tátrafüredre jul. 6-án *Steinfeld* Mihály és családja, 4-en, H.-Macról, jul. 10-én *Ármos* Bálint Debreczenből. O-Tátrafüredre ma utazott el *Simonffy* Emil Debreczenből.

— **Az ezüst-forintosokról.** A pénzügy-miniszter az olyan ezüst forintok ellen, melyek vagy átvakasztás, vagy más erőszak folytán, nem a rendes forgalom következtében, sulyban megfogytak — most rendelte el, hogy ha ezek az állami pénztárakhoz beváltásra előmutattnak, a további forgalomra alkalmatlanná teendők és a félnek visszaadandók. A végből pedig, hogy az ilyen ezüst egyforintosok a további forgalomra alkalmatlannokká tétessenek, ollóval bevágandók a hivatalok által. Ez a rendelkezés kiterjed úgy a magyar, mint az ausztriai veretű ezüst forintosokra. Az ilyen erőszak folytán sulyban megfogytak ezüst forintosok a fél kívánságára e miniszteri rendelet közzétételétől számított egy éven belül a körmöczbányai m. kir. pénzverő hivatal által nyers suly szerint és pedig egy kilogramm verdeanyag után 60 frnyi egységért véve alapul — korlátlan mennyiségben beváltatnak. A pénzverő hivatal által az ilyen érmeért megállapított összegek kifizetését a hivatalok és pénztárak utasítás értelmében közvetíteni tartoznak.

— **Halálozás.** *Guszmán* Róbert, néhány évvel ezelőtt kedvelt, népszerű vendéglős tegnap meghalt 76 éves korában. *Kiss* Rezső n.-kallói tanár apósát gyászolja az elhunytban. Ma d. u. temették nagy részvét mellett kis-uj-utezai házatól.

— **Nagyvárad félmillió kölcsöne.** Nagyvárad város elkövette azt a meggondolatlan ságot, hogy megkezdte egy tűzéraktanya építését mielőtt pénze lett volna az építkezésre, a melyre félmillió forintnyi költség kellene. A mi nincs meg, az a félmillió forint. A napokban Budapestén járt *Bordé* Ferenc nagyvárad adóügyi tanácsos és *Ragány* János, hogy a pénzügyintézetknél kölcsönt vegyenek föl, a mi azonban — nem sikerült. Nem akadt a sok bank közül eddig egy sem, a mely megadta volna Nagyváradnak a félmillió kölcsönt. Most aztán úgy segítenek magokon a megszorult váradiak, hogy eladnak félmillió frt értékű regále-kötvényt.

— **A meggyilkolt gróf.** Gróf *Sztáray* István országgyűlési képviselő gyilkosa még mindig ismeretlen. Ujabbán más irányban folytatják a nyomozást. Ugyanis a gróf birtokain nagyon sok paraszt férjnek és vőlegénynek volt oka rá nehezten. A homonnai esendőrhadnagy tizennégy esendőrről igen erélyesen folytatja a nyomozást a faluban, a hol vagy husz embert fogdostak össze. A környékbeli tót nép a legnagyobb közönnyel viselik a szerencsétlenség iránt, a minek főokát abban kell keresni, hogy az egyik verzió szerint közvetlen a gyilkosság előtt a

gróf nem volt egyedül a szobájában, hanem nőtársaságban pihent. Innen magyarázható meg, hogy a férjcselédességnek el volt tiltva a kastély földszinti részén tartózkodni. A vizsgálatot tehát első sorban a falubeli asszonynépre terjesztette ki, mert erős a gyanu, hogy közülök egyiknek tudni kell a gyilkos kilétéről. A gyilkosság napján egy paraszt menyasszony is járt nála, kinek épen aznap volt az esküvője. A fiatal férjet szintén le-tartóztatták. — A gróftot tegnap temették el a sztárai családi sírboltban.

— **A csodaorvos.** A debreczeni csodaorvos, *Tápai* Mihály, üzelméről a jelentést tegnap reggel vette át a főkapitányságtól az illetékes III. ker. rendőrség s ma megkezdte a további vizsgálatot az ügyben. Eddig kiderült, hogy *Tápai* a gyógykezelésre semmiféle miniszteri engedélyre nem volt és nincs is. *Tápai* a bejelentő hivatalnál beadott bejelentési lapon így nevezte meg foglalkozását: „csodaorvos”. A harmadik kerületi kapitányságnál *Tóth* Sándor rendőrfogalmazó úgy a csodadoktort, valamint a most már tanuképen szereplő volt pacienseket holnap délután hallgatja ki s azután az ügyet az összes idevonatkozó iratokkal együtt átteszi a királyi ügyészséghez.

— **A próféta szellemei.** A csapókereti nazarénusok hírhedt prófétája volt egykor *Hollósi* József, a kin vallásos őrjöngés vett később erőt s akit most folyton szellemek zavarnak prófétai munkájában. Szegény *Hollósi* József már több ízben megfordult e miatt a közkórház megfigyelő osztályában, a mig a napokban kibocsátották. A próféta ekkor a csapó külvárosi iskola udvarán szalmazsup kötésből tartotta fenn földi porhüvelyeit s ezalatt folytonosan magas vallási dogmák megfejtésén törte a fejét. Hanem rossz szellemei újból megzavarták s az őrjöngő ember ilyen állapotában sorban beverte az iskola ablakait, agyonütéssel fenyegetve a halálra ijedt gyermekeket. E miatt ma a próféta a rendőrség elé került, ahol védelmére felhozta, hogy rossz szellemei üldözése miatt verte be az ablakokat. Ugyane szellemek kergették őt vissza, amikor *Kossuth* Lajos látogatására indult s azoknak köszönheti, hogy most nincsen 25,000 forintnyi vagyona. Sok badarságot beszélt még ilyenformán a szegény bolond összevissza, a mig bevitték újból a közkórház megfigyelő osztályába, a honnan a gyámoltalan elmebeteg a szegényházba fog kerülni.

— **Uj orfeum.** A lenge szoknyájú *Múza* apostolainak új tanyája nyílik meg a napokban, a mennyiben *Lengyel* József orfeumigazgató társulata kezdi meg a *Vilmos*-féle helyiségben előadásai sorozatát.

— **Huszárok gyakorlata.** Meleg napok járnak a gróf *Pálffy* nevét viselő 15-ik huszárezred Debreczenben állomásozó századára. A század ugyanis ma reggel kikutatási szolgálatok végzésére három napi gyakorlatra eltávozott a városból. A menet-terv szerint ma *Berettyó-Ujfaluig*, holnap *Komádiba* és szombaton *Nagy-Szalontára* mennek, a honnan vasárnap térnek haza.

— **Hogyan neveli a német császár az ő hat fiát?** *Bigelov*, egy amerikai ur, a ki játszótársra és iskolatársra volt a német császárnak, érdekesen írja le egy angol folyóiratban, hogy a német császár hogyan neveli a hat fiát. Elbeszéli, hogy a német császárnak csak nagyon korlátolt hatalma van a hat fia és egy leánya fölött. A császárnak *Bigelov* egyszer megmutatta azt a csónakot, a melyen ő hosszú vízi utat tett és a császárnak annyira megtetszett e kis járómű, hogy felkiáltott:

— Valamennyi fiamnak csónakázónak kell lennie.

Bigelov azt hitte, hogy amit a német

császár kimond, az bevégett dolog. De ebben csalódott. A császárné, amint észrevette, hogy Bigelov a kis hercegeket csolnakáztatni akarja, így szólott:

— Oh nem, az veszedelmes dolog. Én sohasem fogom megengedni, hogy a fiaim csolnakba üljenek.

— De hisz a császár megengedte.

— Az meglehet — felelé a császárné, mosolyogva fordulva a császár felé — ő ugyan Németország császára, de én a gyermekszobának vagyok a császárnéja.

Bigelov azt is elbeszéli, hogy a német császár ép olyan okos elvek alapján neveli a gyermekeit, mint ahogy őt nevelték a szülei. A hercegek gyakran érintkeznek idegenekkel és mindenkiel, a kivel érintkeznek, barátságosan kezet szorítanak, az illetőnek minden szavára figyelnek, kérdéseire szabatosan felelnek, szóval igazi gentleman viselkedést tanúsítanak. Maga a német császár is ilyen volt gyermekkorában, a játszótársai között mindig úgy viselkedett, hogy az ő felsőbbiségét senki se érezze, sőt hogy a többi gyermek azt észre se vegye.

III. Henrik kardja.

Brieux J. elbeszélése.

Páris előkelő társasága nagyon elcsodálkozott, a mikor híre járt, hogy F. gróf és A. márki párbajban verekedni fognak. A segéd-ek a párbaj okát illetőleg minden határozott véleményadástól tartózkodtak s csupán annyit árultak el, hogy feleik a játékasztalnál tüzetk össze. Ezt azonban nem hitték el. Köztudomású dolog volt, hogy sem a gróf, sem a márki nem kártyás. Mi lehet tehát e párbaj oka?

Találgatták az emberek, a nélkül, hogy ki tudták volna sütni az igazi okot. Arra is gondoltak, hogy talán valami nő lappang a háttérben, de bizonyosat senki sem tudott mondani.

A gróf és a márki eladdig elválaszthatatlan jó barátok voltak. Kora fiatalságuktól fogva tartott ez a barátság. Együtt vettek részt a francia-porosz háborúban is s ez időben történt, hogy a gróf egy alkalommal valóságoslag megmentette barátja életét. Csoda-e, ha az emberek csodálkoztak és a fejüket rázták, a mikor meghallották azt a hihetetlenül hangzó hírt, hogy a gróf és a márki verekedni fognak egymással.

Pedig az egész dolog nagyon egyszerűen történt. Ugy a grófnak, mint a márkinak egyetlen erős szenvedélye volt: a műkincesek, régiségek gyűjtése és összevásárlása. S ebben keresendő végzetes összetűzésüknek az oka is.

A gróf különös szeretettel gyűjtögette a tizenhatodik századból való fegyvereket. A márki leginkább III. Henrik király tárgyai iránt érdeklődött s rengeteg pénzt adott ki a legesekélyebb holmiért is, a melyről tudta, hogy egykor a király birtokában volt. A műtárgyak felkutatását szenvedélyvel üzték. Utazásokat tettek a vidékre, bejárták Páris műkereskedéseit s boldog volt az egyik is, másik is, ha valami szép és érdekes régiséget megkeríthetett.

Egy napon a gróf egyik műárustól jegyzéket kapott a postán. A jegyzék egyik lapján nagy meglepetéssel ezeket olvasta:

„127. szám. Unikum. III. Henrik király kardja, melyet a felség 1588. május havának tizenharmadikán, a népfölkelés napján hordott.”

A régiséggyűjtők szenvedélyét fölösleges fejtegetni. Ez is csak olyan szenvedély, mint a szerelem, vagy a kapzsiság. Minden más érzelmet háttérbe szorít, elfojt, semmivé tesz.

A gróf azt sem tudta, hova legyen örömben. Áldotta a derék műárust, a ki jegyzékbe foglalta számára azokat a tárgyakat, amelyek néhány nap mulva árverés alá fognak kerülni. Ott lesz az árverésen s megszerzi III. Henrik király kardját, melyet a felség 1588. május havának tizenharmadik napján hordott.

Ezen a napon a gróf, szokása ellenére, föl sem kereste barátját, a márkit s midőn másnap találkoztak, a gróf egy szóval sem árulta el, hogy micsoda nagyszerű régiségnek fog nemsokára birtokába jutni. Pedig a kardot már meg is tekintette s egészen el volt ragadtatva tőle. A kardon, a hüvely né-mely hibájától eltekintve, nem volt semmi csorba.

Az árverés napja elérkezett. A gróf nagyon óvatos volt s kitudta azt is, hogy a márki jelen sem lesz az árverésen.

A kikiáltó már a százhuszonhetedik számhoz jutott.

— 127-ik szám. Egy kard, mely III. Henrik tulajdona volt. Becsára ötezer frank.

— Hatezer! — kiáltotta a gróf abban a hiszemben, hogy az ezer franknyi többlet el fogja riasztani a közönséget.

Csalódott. Alig hogy kiejtette a szót, már választ is rá valaki:

— Hatezeröttszáz frank! — kiáltotta az ismeretlen.

— Nyolcezer! — szólott a gróf haragosan.

Igy folyt az árverés, míg a kard árát tizenötezer frankra szöktették föl. Az utolsó szó az ismeretlent illette. Hosszu hallgatás következett. A gróf arcán gyöngyözött a verejték.

— Senki sem ajánl többet? — kérdezte a kikiáltó. Először... Másodszor... Senki többet?

Már le akart ütni kalapácsával az asztalra. A gróf hirtelen mozdulatot tett előre.

— Az urak talán látni szeretnék a becses tárgyat? — kérdezte egy szolga.

Körülhordozták a becses kardot, majd kézről-kézre adták és végre a grófhhoz került. A kard látása annyira felizgatta a szenvedélyes régiséggyűjtőt, hogy döntő lépésre határozta magát.

— Huszezer frank! — kiáltotta a gróf, mintha e kiáltása által valóságos lidércnyomástól szabadult volna meg.

Erreaz ismeretlen villámgyorsan huszezer ötven frankot ígért s a kard az övé lett. A gróf lángvörös arccal hagyta el a küzdőteret, illetve az árverést, hogy ne kellessen látnia ismeretlen ellenségének győzelmét.

Nyolcz nappal később a gróf utazásából (melyet azért tett, hogy könnyebben megvizsgálódjék) visszatért Párisba s azonual fölkereste barátját, a ki nyájasan, de mégis kissé tartózkodóan fogadta a gróft. Csakhamar rátértek beszélgetéseik rendes tárgyra: a régiségekre.

— Vásároltal talán valami új dolgot?

— Oh nem, — felelte a márki nem minden zavar nélkül.

E pillanatban egy szolga lépett a szobába.

— Márki ur, a műárus segédje van ott künn.

— Jó, jó!

— Hozott egy...

— Jó, hát csak hagyja itt, a mit hozott. A szolga kiment.

— Mit hoztak? — kérdezte a gróf.

— Ah, semmit...

— De mintha...

— Nos igen, egy hüvelyt a töröm számára, a melyet a minap láttál.

A szolga ismét bejött a szobába s két kezében egy tokot tartott, mely sokkal nagyobb volt, hogysem egy tör tokjának lehetett volna tartani.

A márki dühös pillantásokat vetett a szolgára.

— Hadd lássam! — szólott a gróf.

— Kérlek szépen, tessék...

A gróf kinyitotta a tokot s megpillantotta benne III. Henrik pompás kardját.

— És ez a tied?

— Igen, ez az enyém, — válaszolta a márki türelmetlenül. Kedves barátom — folytatta aztán öröktetett mosolylyal — ezzel a karddal csakugyan jó fogást tehettél volna.

— Gratulálok hozzá! Ravaszul csuáltad a dolgot.

— Ravaszul? Megbízta egy ügynököt, hogy vegye meg számomra ezt a kardot. Igazán sajnálom, hogy elszalasztottad.

— Nagyon csinos ez a tör!

— De most már legyen elég ebből!

— Sajátságos, én nem tartottalak ilyen fondortermészetűnek.

— S én nem tartottalak ilyen kíváncsinak!

— Jellemednek ez új vonása arra kényserít, hogy gratuláljak.

— Lemondok a gratulációdról.

— Igazán bámulatos, milyen igazmondó ember vagy! Sohasem hittem volna, hogy ilyen mesteriesen tudod elferdíteni a tényeket...

— Mit mondtál?

A márki halálsápadt lett.

— Azt hiszem, nem kell megismételnem, a mit mondtam, minthogy első hallásra is megértettél.

Hosszu hallgatás következett.

— Uram, — szólott végre a márki s meglátszott rajta, milyen nehezére esik a szólás. Meggondolta ön, hogy mit mondott?

— Igenis, meggondoltam.

— Akkor azt hiszem, természetesnek fogja találni, ha holnap két jó barátom meglátogatja önt.

— A mint önnek tetszik.

— Isten önnel, uram!

— A viszontlátásra, uram!

A márki őszinte fájdalmat érzett a történetek miatt, de nem volt elég lelkibátor-sága ahhoz, hogy ő kezdje meg a békülést. Elhatározta tehát, hogy párbaj után felajánlja a grófnak azt a kardot, mely az egész civódásnak oka volt. Minthogy azonban a kardot teljesen sértetlen állapotban akarta a grófnak ajándékba adni, elküldött R... urért, a ki egész Párisban a legkitünőbb fegyvergyáros volt.

— Ime, uram, — szólott a művészhez — e kard hüvelyét szeretném kijavíttatni. Lehetséges a javítás olyanformán, hogy észrevehető se legyen?

A művész megvizsgálta a kardot:

— Bizza csak rám, márki ur. A javítás igen könnyű lesz, annyival is inkább, mert hisz — a kardot én készítettem.

A kard valóban hamisítvány volt. A márki hangos kacagásra fakadt s aztán a művészszel együtt elment a grófhhoz. Mielőtt ez még ellenkezhetett volna, a márki átülette és így szólott hozzá:

— Csak nem fogunk megverekedni olyan régiségért, amely nem is régiség.

Szent lett a béke, de mind a ketten fogadást tettek, hogy soha többé titokban nem vásárolnak semmit és csakis olyan holmit fognak megszerezni, a melynek valóságáról bizonyítékaik lesznek.

Közgazdaság.

*** Uj földmives iskola.** Karczag város polgársága körében ismét mozgalom indult meg egy földmivelés iskola felállítására iránt. — A város képviselő testülete 300 hold földet ajánlott fel a földmivelési miniszternek az iskola céljaira. Legközelebb küldöttség megy a miniszterhez s a fölajánlott birtokon kívül pénzbeli áldozatokat is fog fölajánlani, csak hogy az iskola életbe lépjen.

*** A hesseni légy óvszere.** A földmivelésügyi magyar királyi miniszter a következő rendeletet intézte Debreczen város törvényhatóságához: „Örömmel jelezhető, miszerint a hesseni légy (Cecydonia destructor) ez évben már sokkal kevesebb bajt okozott, mint az elmúlt években. A hesseni légy veszedelme azonban még nem mult el egészen, mert még a folyó évben is fordultak elő egyes vidékeken kisebb-nagyobb károsodások. Tekintettel arra, hogy a hesseni légy ellen eddig alkalmazott védekezési módok közül az úgynevezett csalogató vetések váltak be legjobban, tehát az erre vonatkozólag 1894. évi augusztus hó 7-én 46414. sz. alatt valamennyi törvényhatóságának kiadott rendeletében foglaltakat megújítani kívánom. Ennél fogva felhívom a közönséget, miszerint abban az esetben, ha a hesseni légy a törvényhatóság területén ebben az évben nagyobb mennyiségben lépett volna fel, a csalogató vetések alkalmazásának módját a vármegyei gazdasági bizottságának a lehető legkiterjedtebb alakban sürgősen tudomására hozza és intézkedik az iránt, hogy ezen védekezési eljárás pontosan végre is hajtsák.” A miniszter egyúttal mellékeli a csalogató vetések leírását.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. július hó 16-án.

Államadósság :			
Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.80	123.30
„ vasuti beruházási kót. 4%.	—	124.50	125.50
„ koronajárdék 4%.	—	99.40	99.90
„ regále vált. kót. 4%.	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	123.50	124.—
Egységes állam kötvény 4%.	—	101.75	102.25
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	—	139.—	140.—
Részvények :			
Magyar hitelbank részvény	—	394.—	394.50
Osztrák hitelbank részvény	—	365.70	365.90
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	106.50	107.—
Sorsjegyek :			
Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	—	122.50	123.50
„ 3-os	—	104.75	105.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	114.75	115.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.—	10.25
Osztrák	—	18.10	18.50
Olasz	—	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.50	6.90
Jó-sziv	—	3.10	3.40
Pénznekem :			
Cs. és kir. arany	—	5.64	5.72
20 markás arany	—	11.75	11.80
20 frankos arany	—	9.50	9.54
1 Sovereigns	—	11.98	12.02

Debreczeni piacsz.

Heti vásár július 14.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 2170 kgr. I. rendű 6.20, II r. 6.15, III r. 6.10.
Rozs, piacra hozatott 2210 kgr. I. rendű 4.90, II r. 4.85, III r. 4.80.
Kélszemes, piacra hozatott 2060 kgr. I. rendű 5.20, II. r. 5.15, III r. 5.—

Árpa, piacra hozatott 3014 kgr. I. rendű 3.50, II r. 3.40, III r. 3.20.
Zab, piacra hozatott 2372 kgr. I. rendű 5.50, II r. 5.45, III r. 5.40.
Tengeri, piacra hozatott 3760 kgr. I. rendű 4.20, II. r. 4.15, III. r. 4.10

Köles 5.50—5.20
Köleskása 12—
Burgonya 3.80.— —2.60
Piaczi árucikk:

100 kilónként: Babfehér 10.00, bab sárga 11.00, burgonya 3.80, só darabos 10.80, só darált 11.50, disznózsir 52 frt, széna I. rendű 1.80, II. r. 1.60, III. r. 1.20, szalma I. r. 60 frt, II. r. 50, szalonna sós 49—50 frt, szalonna sótlan 48 frt, haj 46—48 frt, nyers faggyu 22 frt, szappan 23 frt, aszalt szilva 16 frt, borsó 18 frt, lenese 24 frt, rizs 16—32 frt, pirszén 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14—34

Kilónként: Árpakása 16—36 kr., aszaltzilva 20—24 kr., asztali dara 16 kr., burgonya 3 kr., borsó szepességi 20 kr., szatmári 20 kr., bab fehér 8 kr., sárga 8 kr., disznózsir 56, cukor 42, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lenese szatmári 24 kr., szepességi 28 kr., liszt Nr. 1. 12 kr., Nr. 2. 11 1/2 kr., Nr. 3. 11 kr., Nr. 4. 10 1/2 kr., Nr. 5. 10 kr., Nr. 6. 10 kr., olvasztott vaj 90 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 26 kr., szalonna sós 56 kr., sótlan 50—52 kr., kávé 2 frt 20 kr.

Literenként: Tej 8—10 kr., tejfel 40 kr., aszaltzilva 15 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lenese 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

Állatvásár.

Ló felhajtattott 875 db., elkelt 357 db
 Marha felhajtattott 1184 db., elkelt 495 db
 Sertés felhajtattott — db., elkelt — db
 Sovány 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt.
 Kóvér kilója — kr. Uj szalona 48—50 kr., Juh és birka felhajtattott — db. elkelt — db.

Husarak: Marhahus 36, 38, 40, 48, 50, 52, 54, 56, kr. Borjúhús 56—60 kr. Sertés-hus 40, 44, 48, 50, 52 kr. Juhhús 40 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 50—80 kr, ellátás nélkül 1.25 frt. Aratómunka 25 és 30 krral drágább, nő ellátással 30 kr, ellátás nélkül 70 kr, gyermek ellátással 25 kr, ellátás nélkül 45 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, július 15.

Buzát ma mérsékelten kínáltak, a kereslet jó volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 24,000 métermázsza 5 krajczárral magasabb áron, részben szerbiai áruból.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árák mellett.

Eladatott :

Buza: Tiszav.: 300 mm. 80.5 kg. 6.90 frton, 100 mm. 80 kg. 6.85 frt. 100 mm. 80 kg. 6.82 és fél frton, mind három óra.
Zab: 6.05—6.90.

Határidő-üzel.

Az irányzat eleinte szilárd volt, utóbb lanyha lett s az árák változatlanul zárultak.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

	frt
Buza szept.-októberre	1896 6.36—6.37
„ máj.-júniusra	1896 6.70—6.71
Rozs tavaszra	1896 —.—
„ szept.-okt.-ra	1896 5.29—5.31

Tengeri máj.—jun.-ra	1896 4.03—4.04—
„ jul.-aug.-ra	1896 3.74—3.75
Zab szept.—okt.	1896 5.18—19.
Repeze aug.—szept.	1896 10.25—10.35

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

	frt
Buza 1896. őszre	6.37—6.38
Rozs 1896	5.29—5.30
Zab 1896	5.18—5.19
Tengeri 1896 máj.-június-ra	3.84—3.85
Repeze 1896 őszre	10.25—10.30

Kiadóhivatali üzenet.

Többeknek. A nyári idény bekövetkeztével igen sok lakásváltozást jelentettek be előfizetőink közül. Azonban nagyon sokszor megakadunk, mert nem tudjuk vagy a névalírást, vagy pedig a helyet, hová a lap ezután küldendő, elolvasni. A legtöbb esetben a névalírás olvashatlan, minek kibetűzéséhez, ha ugyan az lehetséges, igen nagy idő és türelem kell. Kérjük tehát a t. lakásváltoztató olvasóközönségünket, hogy ugy a nevet, mint a helyet olvashatóan leírni méltóztassanak, hogy ezáltal a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
 Felelős szerkesztő : Kenez Ákos.

Nyilttér.

Foulárd-selyemet 60 krtól

3 frt 35 krig méterenként japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintakat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

607—50—26

ad 1/1896. felsz. küld.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni ev. ref. egyháznál levő Mária Terézia-féle árvatartó alapítványi segélyre felvett **egész árvák** (1—12 éves kiskorúak) ruha és lábbeli szükségleteinek biztosítására ezennel pályázat hirdettetik.

Szükséges ez évben 50-től 120-ig terjedőleg minden fiu árvának: egy pár csizma és egy téli öltözet, mely áll nadrág-, mellény-, kabát- és egy báránybőr szipkából; minden leányárvának: egy pár csizma és egy téli öltözet, mely áll szoknya, derék és ujjasból.

Az ajánlatok az összes szükségletre, vagy a lábbeli és ruhaszükségletre terjedőleg külön-külön is beadhatók **f. évi július hó 22-ik napjának d. u. 5 órájáig** az ev. ref. egyház iktató hivatalában, hol azokról az iktató tétitvényt adni köteles.

Csakis zárt ajánlatok fogadtnak el és pedig a kitűzött ideig és akkor, ha azokhoz a bőr- és szövet-minta s 25 frt készpénz — mint bánatpénz — mellékeltek.

Az ajánlatok elfogadását illetőleg a szabad elhatározás joga fentartván, az elfogadottnak kijelentett ajánlat benyújtójával, mint vállalkozóval, a szerződés az egyh. ügyész közbejöttével köttetik meg, a többi ajánlatok és készpénz mellékletei visszaadatnak.

Az összes szükséglet szállítására vég-határidőül **f. évi szept. 10-ik napja** tűzetik ki.

Kelt a debreczeni ev. ref. egyház árva-ügyi bizottsága által meghatalmazott „felszerelő küldöttség” f. évi július 11-én tartott ülésében.

Jeney Miklós s. k., **L. Nagy Bálint** s. k.
 áübizotts. jegyző. küld. elnök.

655—3—2

1493. K.
1896.

Hirdetmény.

Balmaz-Ujváros nagyközség határában az ugynevezett közbirtokosság tulajdonát tevő 3000 kat. hold szántón, 200 kat. hold szőlőben és 2000 kat. hold legelőn a vadászati jog az 1896. évi aug. 1. napjától kezdődőleg 1902. évi július hó 31. napjáig, tehát 6 (hat) évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. Az árverés Balmaz-Ujváros község házában **f. hó 26. napján d. e. 9 órakor** tartatik meg. Kikiáltási ár 70 frt.

Kelt Balmaz-Ujvároson, 1896. jul. 14.

Kaszás,
főjegyző.

661-1-1

Györfi István,
főbíró.

FELSŐ KERESKEDELMI TANINTÉZET NAGYVÁRADON.

Az országos kereskedelmi akadémiákkal egyenrangú és jogú szakiskola. Áll 3 osztályból. **Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházva.**

A nagyváradai kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, **előkelő családok** fiai részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál helyeztetnek el.

A tanév 1896. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

PROPPER N. JÁNOS,
igazgató.

648 10-3

Csokonai nyomda és kiadó-részvénytársaság Debreczenben.

Egy régen érzett hiányt pótolni óhajtván, nagy áldozatok árán berendeztük

az összes hivatalos nyomtatványok raktárát.

Árjegyzékünkbe való bepillantás után mindenki meggyőződhetik, hogy áraink és szállítási feltételeink olyan előnyök, miszerint e tekintetben **bármivel is felvehetjük a versenyt.** Nyomtatványainkhoz mindig igen jó papírost használunk, a czélszerű beosztásra pedig nagy gondot fordítunk

Megrendelési tudnivalók. Áraink a különböző alakok szerint egységesek és **a legolcsóbbak**; árkülömbözet csakis a fogalmazó- és fehér irodai papír között létezik.

Megrendeléseknél elegendő a nyomtatványszám és a mennyiség megjelölése.

A költséges utánvételi küldés elkerülése végett legczélszerűbb a pénzt utalványon beküldeni (1 frton aluli összegeket bélyegeken is).

Csomagolást nem számítunk. Öt forintot felüli megrendeléseket bérmentve küldjük.

Raktárunkon esetleg nem lévő, hivatalosan elfogadott nyomtatványokat, beküldött minta szerint, **a legrövidebb idő alatt készítjük el és raktári áron számítjuk.**

Kivonat az árjegyzékből.

Nyomtatványszám	Alak	25 db	100 db
		kr.	kr.
1	Adólevél	0 1/2 iv	5 20
2	Térítvény	0 1/2 "	10 40
3	Záloglási és becs- lési jegyzőkönyv	0 1/2 "	20 75
4a)	Árverési jegyző- könyv (külv.)	0 1/2 "	20 75
4b)	Árverési jegyző- könyv (belv.)	0 1/2 "	20 75
5	Hirdetés elsőbbségi jog érvényesíthe- tése végett	0 1/2 "	10 40
6	Biztosítási végrehaj- tási kérvény	0 1/2 "	20 75
7a)	Tárgyalási jegy- zőkönyv	0 1/2 "	20 75
7b)	Tárgyalási jegyző- könyv (községbi- rószáji)	0 1/2 "	20 75
8	Igénykereset, tu- lajdonjogi	0 1/2 "	20 75
9	Sommás váltóke- reset	0 1/2 "	20 75
10	Sommás kereset (végzéssel)	0 1/2 "	20 75
11	Meghatalmazás	0 1/2 "	10 40
12	Csődkereset	0 1/2 "	10 40
13	Váltó-óvás (fehér irodai papíron)	0 1/2 "	30 100
14	Árverési hirdetés	0 1/2 "	10 40
15a)	Adásvevési szer- ződés	0 1/2 "	20 75
15b)	Adásvevési szer- ződés	0 1/2 "	20 75
16a)	Csere-szerződés	0 1/2 "	20 75
16b)	Csere-szerződés	0 1/2 "	20 75
17	Rendelvény	0 1/2 "	10 40
18	Árverést kitűző végzés	0 1/2 "	10 40
19	Kézbesítési iv	0 1/4 "	05 20
20	Végrehajtási kér- vény	0 1/2 "	20 75
21	Hivatalos jelentés	0 1/2 "	10 40
22a)	Árverési hirdetés	0 1/2 "	10 40
22b)	Árverési hirdetés	0 1/2 "	10 40
23	Tulajdonjog bekebe- lezése	0 1/2 "	20 75
24	Zálogjog törli. be- keb. iránti kérv.	0 1/2 "	20 75

Nyomtatványszám	Alak	25 db	100 db
		kr.	kr.
25	Törlési nyilatkozat	0 1/2 "	10 40
26	Költség-jegyzék (fe- hér irodai papír)	0 1/2 "	15 50
27	Kötelezvény I	0 1/2 "	10 40
28	" II.	0 1/2 "	10 40
29	Nyugta	0 1/2 "	10 40
30	Adólevél	0 1/2 "	20 75
31	Tanúkihallgatási időzés	0 1/4 "	05 20
32	Idézés	0 1/4 "	05 20
33	Szöbeli végrehaj- tási kérvény	0 1/2 "	10 40
34	Árverést elrendelő végzés	0 1/2 "	10 40
35	Végzés végrehaj- tás tárgyában	0 1/2 "	10 40
36	Hirdetmény	0 1/2 "	10 40
37	Marasztaló ítélet	0 1/2 "	10 40
38	Jegyzőkönyv mező- rendőri kihágásról	0 1/2 "	20 75
39	Biztosítási jegyző- könyv	0 1/2 "	20 75
40	Kereset-levél	0 1/2 iv	20 75
41	Kielégítési végrehaj- tási jegyzők.	0 1/2 "	20 75
42	Megkeresés idegen közs. bír. végreh.	0 1/2 "	10 40
43	Panasz-jegyzők.	0 1/2 "	20 75
44	Tanu kihallgatási jegyzőkönyv	0 1/2 "	20 75
45	Jegyzék a pénzbir- ságról	4 1/2 "	25 90
46	Mutató-könyv	4 1/2 "	25 90
47	Határidő-napló	4 1/2 "	25 90
48	Panaszkönyv	8 1/2 "	30 110

Irodai papírok.

Szám	Nagyság	100 db	500 db
		kr.	frt
1/10	Finom simított fogalmazó papír, középerős	34+42	28 1.40
1/12	Finom simított fogalmazó papír erős	34+42	32 1.60

Szám	Nagyság	100 db	500 db
		kr.	frt
E ₁₀ gs.10	Finom kék simi- tott fogalmazó papír, középerős	34+42	36 1.75
E ₁₀ gs.12	Finom kék simi- tott fogalmazó papír, erős	34+42	45 2.20
1/10	Finom simított fehér irodai pa- pír, középerős	34+42	46 2.30
1/12	Finom simított fehér irodai pa- pír, erős	34+42	55 2.70
1/14	Finom simított fehér irodai pa- pír, igen erős	34+42	65 3.20
1/16	Finom simított fehér irodai pa- pír, vastag	34+42	75 3.60
1/16	Legfinomabb fe- hér minis-ter-pa- pír	34+42	100 4.90

Ezenkívül minden más alakú és minőségű papírok, különösen finom okmánypapírok raktáron tartatnak és gyári áron számítatnak.

Borítékok tetszés szerinti nyomással.

Szám	Nagyság	1000 db	5000 db
		kr.	frt
144 K.	Erős szürke levélboríték 4° alakhoz	3	—
144 BB.	Finom fehér levélboríték 4° alakhoz	4	40
144 H.	Erős merített levélboríték	5	—
87 V 2	Erős szürke levélboríték	4	50
46 J. J.	Finom fehér okmányboríték, középerős	5	—
46 g.	Finom fehér okmányboríték erős	6	—
46 R.T.S	Szürke okmányboríték, erős	3	80
46 M.E.S.	Kék okmányboríték, erős	3	40
26 E.P.S.	Barna okmányboríték, erős	3	20
91 B. S.	Kék okmányboríték, erős	4	—
91 E.P.S.	Barna okmányboríték, erős	3	60
47 E.P.S.	Barna okmányboríték, erős	4	—